

## aktiviteiten

---

### *S.T.I.P.-aktiviteiten:*

29 oktober: Themadag onderwijs  
gastspreeker: dhr. G.H. van Eldert

8/9 oktober: studieweekend voor mensen  
die de STIP-regioadressen beheren  
Leiding: Ton de Bruijn

---

### INSTITUUT VOOR ZELFONTPLOOIING

#### *IZO - mededelingen:*

\* het IZO- sekretariaat mocht tot tweemaal toe een gift ontvangen van f 100,- ter ondersteuning van de activiteiten.  
Hartelijk dank.

\* Het IZO heeft sinds 15 juli een derde werkpunt: Amstel 272<sup>b</sup>  
1017 AM AMSTERDAM  
Tel. 020-223732

onze activiteiten vinden dus nu plaats op werkpunten in: Ermelo - Den Haag - Amsterdam. Verdere activiteiten worden op verschillende plaatsen in het land georganiseerd op verzoek van de client(en)

\* onze sociale leergroep van 21 t/m 26 aug. '83 te Nieuwkuijk, heeft nog enkele plaatsen open. Voor informatie kunt u bellen: 03417-53258 of 020-223732

---

# 1983 groei in persoonlijke e-kenis opvoeding



port betaald  
port payé  
ARNHEM

Strobosch-v. Duijne B. J. M.  
Raphaëlstraat 181  
1077 PT AMSTERDAM      WS

uitgave van: stip & nwip  
postbus 16  
NL. 6930 AA westervoort



5e jaargang nr. 4 \* aug. 1983

maandblad voor  
individualpsychologie

dat we daarvoor hebben is de methode van de vier 'tussendoelen'. Wanneer ik n.l. begrepen heb dat ik me slechts opwind om iemand uit te kunnen schelden om daarmee een gevoel van meerderwaardigheid te ontwikkelen, zal ik, behalve dat ik mezelf op dat moment beter begrijp, mezelf ook helpen om me anders - en beter - te gedragen.

Datzelfde geldt voor mijn medemens. Op het moment waarop ik bijv. begrijp, dat hij zich tegenover mij alleen maar verkeerd gedraagt omdat hij de baas over mij wil zijn, begrijp ik ook dat achter dit streven naar meerderwaardigheid een mens staat die zich zwak voelt en te weinig in zichzelf gelooft. Natuurlijk zou ik deze kennis kunnen misbruiken om er een psychologisch wapen van te maken. Het juiste gebruik van dit inzicht bestaat daarin dat ik mijn best doe mijn medemens zo te helpen dat hij de hulp kan accepteren.

(Vrij vertaald uit "Wege zur Inneren Freiheit" Blz. 112 e.v.)

o-o

Verslag van de lezing van de Duitse psychologe Doris Donhoff-Kracht, gehouden in mei 1980 op een 10-daags seminar te Keulen.

## Een analyse van de I.P. van Adler

Spreekster heeft de individualpsychologie vanuit drie gezichtspunten bekeken. Ze heeft zich afgevraagd welke normen en waarden er aan de I.P. ten grondslag liggen, ze heeft nagegaan hoe bepaalde verschijnselen in de I.P. beschreven worden en ze heeft bekeken welke therapeutische behandelingsmethoden er in de I.P. worden 'voorgeschreven'.

Tussen pedagogisch en therapeutisch handelen bestaan er zowel overeenkomsten als verschillen. In beide gevallen gaat het om de beïnvloeding van mensen. Terwijl het in de pedagogie gaat om de ontplooiing van mensen door middel van opvoeding, wil de psychotherapie meestal hulp verlenen aan personen, die in hun ontwikkeling zijn vastgelopen, zijn blijven steken of als er in deze ontwikkeling iets is misgelopen.

De pedagogie gaat meestal van een mensbeeld uit, dat sterk filosofisch getint is. (Met name in Duitsland.) Aan de psychotherapie ligt in de regel een bepaald psychologisch model ten grondslag; de overgangen zijn daartussen vloeiend, zoals bijvoorbeeld in de heilpedagogiek.

In de pedagogiek zijn tendenzen waar te nemen, dat men in de zin van een theoretisch wetenschappelijke beschouwing onderscheid wil maken tussen normatieve uitspraken, uitspraken die een beschrijving van 'iets geven' en uitspraken die de bedoeling hebben iets voor te schrijven. (Klauer 1973)

Deze drie gezichtspunten zullen achtereenvolgens gemotiveerd en gebruikt worden voor het bekijken van de individualpsychologie.

heid en sex-appeal. Sex-appeal, dat het geloof in zichzelf en de interesse in het andere geslacht inhoudt, kan daardoor over schoonheid zegevieren. Feiten en oorzaken kunnen nog zo belangrijk zijn, we moeten ze echter niet zo ernstig nemen dat we ons erdoor laten bestemmen.

## Anderen

### *Zich niet vergelijken*

Vanzelfsprekend kunnen we iemand tot voorbeeld nemen. Het is ook niet verkeerd prestaties met elkaar te vergelijken. Maar zich als persoon met een ander te vergelijken is niet alleen zinloos, maar ook schadelijk.

Bekijken we twee burenen. Beiden hadden tegelijkertijd een zelfde stuk land gekocht, dezelfde huizen gebouwd en tuinen aangelegd. Op een dag bemerkt A dat B een televisie-antenne op zijn dak liet monteren als één der eersten in de wijk. A, die zich voortdurend met B had vergeleken - en zonder het te weten met hem wedijverden - schafte zich spoedig ook een televisie aan. Nu was het verschil weer opgeheven. Maar het beroep van B bleek gunstiger te zijn tijdens de conjunctuur, zodat zijn materiële sukses snel in veel meer dingen zichtbaar werd. Plotseling reed B in een grote auto en ook mevrouw B kreeg een auto.

A werd steeds onrustiger en sloofde zich uit om zich deze ding en ook te kunnen veroorloven.

Toen het gezin A op een dag door B voor een schitterende party werd uitgenodigd moest A inzien dat hij B niet kon evenaren. De japonnen van mevrouw B, de kostbare meubelen en de modern aangelegde tuin werden bewonderd. Bovendien liet de gastheer doorschemeren welke belangrijke mensen hij kende en welke vakantie-reizen zij de laatste tijd gemaakt hadden. A moest nu inzien dat hij niet met B kon meekomen maar was nog steeds geneigd zich met B te vergelijken. Hij van zijn kant begon over van alles en nog wat op te scheppen zonder dat het iets te

*Alle mensen zijn gelijkwaardig, niet slecht, maar dikwijls alleen ontmoedigd; door bemoediging kunnen ze tot een nuttig lid van de gemeenschap worden gemaakt.*

*Het karakter mag daarom niet dienen als motief voor een morele be- of veroordeling maar men moet steeds trachten dit karakter te begrijpen in de zin van een sociaal inzicht.*

*Wat iemand meebrengt is niet belangrijk, maar wat hij er mee doet.*

*De enige fout, die mensen maken, is dat hun streven naar 'meerwaardigheid' niet aan de nuttige zijde van het leven ligt.*

*We kunnen alleen diegenen waarderen, die zich aan de nuttige zijde van het leven bewegen.*

Adler ziet trouwens als het doel van de mens, dat hij streeft naar de nuttige zijde van het leven, dat betekent opwekken respectievelijk vergroten van het gemeenschapsgevoel. Ansbacher:

*Zo ontleent de enkeling zijn waarde aan het nuttig zijn voor de gemeenschap.*

*De ideaal-typische normale mens heeft een ideale hoeveelheid gemeenschapsgevoel en is vergeleken met de neuroticus, die naar een op persoonlijke meerderwaardigheid gericht doel nastreeft, meer op de common-sense gericht.*

*Het doel van de I.P. is het welzijn van de gemeenschap.*

## Het beschrijvende aspect

Bij dit aspect kunnen we twee soorten uitspraken onderscheiden, die op ervaring berusten, dat wil zeggen

kunnen we ons niet ergeren omdat hij ziek is. En wanneer achter de verkeerde daad een psychische ziekte verborgen ligt, dan is het mijn plicht hem te helpen gezonder te worden, wat dikwijls al door een bemoedigende houding mogelijk is. Zo kunnen we de verhouding tussen mensen onderling door meer welwillendheid en grotere liefde positief beïnvloeden.

### Wat kan ik doen?

Met deze zin wordt bedoeld, dat het praktisch altijd verkeerd is van iemand anders de eerste stap te verwachten.

Bij bijna iedere bespreking, met wie dan ook, zou mijn overweging moeten zijn: wat kan ik doen om de situatie te verbeteren en niet wat de ander zou moeten doen!

Zolang we van de ander de eerste stap verwachten wordt over het algemeen die eerste stap niet graag of helemaal niet gezet.

### Handelen, niet reageren

Een dier reageert op prikkels uit zijn innerlijke of uiterlijke omgeving. De mens kan vanzelfsprekend ook reageren, maar belangrijker dan het reageren is het handelen. Zolang ik slechts op anderen of het andere reageer, maak ik mezelf afhankelijk. Als ik dat doe, waar ik zelf voor besloten heb, kan ik vrij worden voor de juiste beweging, de juiste richting, het juiste doen.

### Zakelijker worden

#### *Feiten en oorzaken zijn van ondergeschikt belang*

Zakelijker worden betekent: de dingen zo te willen beoordelen, zoals ze werkelijk zijn. Hoe zakelijker we zijn, hoe eerder kunnen we vooroordelen vermijden, maar ook hier in zijn we geen perfektionisten. Volmaaktheid is een eeuwig onbereikbaar doch eeuwig richtingaangevend doel. Wanneer we 100% zakelijk -

uit angst en twijfel de voorkeur aan dwang, jagen voortdurend successen na, menen overal te worden aangevallen, benadeeld of onrechtmatig behandeld te worden en proberen een redders en heldenrol te spelen.

Ze zoeken voortdurend naar macht en verwachten bewijzen van liefde (Adler).

Hier worden bij de beschrijving van een concreet (eenmalig) geval de psychische verschijnselen gereduceerd tot algemene grondpatronen, die op de verschillende gebieden van het leven optreden (om op die manier tot een beeld van de levensstijl te komen).

Centrale begrippen van de I.P. zijn daarbij steeds: minderwaardigheidsgevoel (complex) gemeenschapsgevoel, finaliteit, eenheid van de persoonlijkheid, die er als 'rekeneenheden' worden bijgehaald om de menselijke psyche te begrijpen en te verklaren.

### Het voorschrijvende aspect

Onder dit aspect verstaat spreekster de concrete aanwijzingen voor de manier van handelen in het communicatieproces tussen therapeut en client. Zij stelt dat men daartoe komt door de koppeling van de normen en de waarden en de kennis over het functioneren van de psyche, een samenvoeging dus van het normatieve en het beschrijvende aspect. Het gemeenschapsgevoel is bijvoorbeeld een individual-psychologische waarde en de neuroticus wordt beschouwd als iemand die op de onnutte zijde van het leven staat en te weinig gemeenschapsgevoel heeft. De opgave van de therapeut is het derhalve het vermogen tot samenwerken te verhogen en de client op weg te helpen naar de nuttige zijde van het leven.

Op grond van een hoge mate van individuele heterogeniteit zijn voorschriften over het algemeen van macroscopische aard. In het afzonderlijke geval is het

dat merken. Zijn loon is de waardering van de anderen die hem voor een vroom man houden.

De meeste mensen verbergen het verkeerde dat ze hebben gedaan omdat ze zich schamen of geloven dat anderen hen daardoor minder waarderen. Wat ze niet weten is dat ze op dat moment het negatieve vergaren; schulden, schuldgevoelens, een negatief banktegoed.

Hoe meer we onze eigen fouten en verkeerde daden verbergen des te negatiever worden we en steeds minder in staat om in de toekomst het goede te doen.

Daarom raden wij aan de verkeerde daad, de fout toe te geven; vanzelfsprekend niet vanuit vernedering t.o.v. anderen.

Op het ogenblik dat ik mijn fout beken geef ik het slechte uit en blijft het niet in me. Een fout bekenen maakt mij ook niet negatiever. Met andere woorden: Het slechte, goedkope, gemene, verkeerde of per vergissing domme, of laffe gedrag niet verbergen omdat we anders innerlijk negatief, onzeker, bezorgd, angstig, pessimistisch, miserabel, inactief, ja neurotisch, moreel en geestelijk bankroet worden en vreugde nog zin in het leven zien en soms onszelf nog haten ook.

Aan de andere kant moeten wij onze goede werken en daden, onze deugden en sterke zijden niet kenbaar maken, zodat we door het vergaarde 'tegoed' innerlijk positief, optimistisch, moedig, levendig en creatief worden, ons zelf accepteren, anderen en onszelf vertrouwen en steeds in staat zijn te geloven.

### De daad

#### *Overeenstemming van woord en daad*

Dit is een eeuwenoud probleem. Dat wat ik zeg kan geen grote uitwerking hebben, geen grote indruk maken, *als mijn handelen, mijn daden niet met mijn woorden overeenstemmen*. Ik ben dan pas geloofwaardig, overtuigend en echt wanneer mijn woorden en daden met elkaar overeenstemmen. De zelfopvoeding van deze slagzin bestaat daarin dat ik mij

## De positieve kijk

### Het goede

*Het goede willen zien en het slechte over het hoofd zien*

Deze slagzin verwijst naar ons gericht zijn op de fouten van onze tijd en onze cultuur. De mens kan beslissen, of hij het goede of het slechte wil zien. De dingen hebben op zich zelf geen betekenis, maar het is de mens die er betekenis aan geeft.

Wanneer ik iemand een boek te koop aanbiedt voor 20 gulden, dan kan die ander mij antwoorden, dat hij helemaal niet geïnteresseerd is in dat boek en derhalve niet bereid is er ook maar één gulden voor uit te geven. Naast hem zit een vriend, ziet het boek en zegt, dat hij er graag 30 gulden voor over zou hebben. Hij had er namelijk sinds jaren naar gezocht.

De dingen hebben slechts waarde, wanneer de mens er waarde aan geeft. Daarmee heeft de mens zelf een ongelooflijke waarde, want kij kan aan alles, zelfs aan God, een waarde toekennen of niet. Wanneer de mens aan God geen waarde toekent, dan bestaat God niet voor hem. Wanneer hij echter Hem wél waarde toekent, dan geeft hij God de macht invloed op hem uit te oefenen. Daarmee is gezegd, dat het aan ons ligt, of we de positieve of negatieve kanten van een persoon zien. Beiden zijn aanwezig.

We kunnen slechts op het positieve bouwen, niet op het negatieve. Een kind komt thuis en de moeder wil het schrift zien, dat hij op school gebruikt. Gewoonlijk zal zij op het kind mopperen, als het handschrift slecht is. Daarmee bereikt ze echter geen verbetering in het handschrift, *maar ze ontmoedigt het kind nog meer!*

Dit voorbeeld wordt vermeld om te laten zien, hoe noodzakelijk het is, het goede, dat niet direkt zichtbaar is, te willen ontdekken. De moeder die het kind werkelijk helpen wil om beter te schrijven, moet in het schrift iets positiefs proberen te ontdekken. Ze moet eerst naar een goed geschreven woord zoeken. Als het schrift zo slecht is, dat er niet één goed woord geschreven is, dan kan zij misschien een letter vinden, die er goed uitziet.

Wanneer ze het kind er op wijst, dat het een leuke letter a heeft geschreven, dan gaat er in het kind heel wat anders om, dan wanneer het alleen maar op de fouten wordt gewezen. In het laatste geval hoort het slechts een bevestiging van zijn eigen onvolmaaktheid, wordt ontmoedigd en zal ook niet beter gaan schrijven, omdat hij er van overtuigd is, dat hij niet goed kan leren schrijven.

Wijst de moeder echter op de goed geschreven letters, dan zegt het kind tegen zich zelf, dat het wel meer letters goed zal kunnen schrijven. Het wordt daardoor bemoedigd en zijn zelfvertrouwen groeit.

Wanneer er zelfs geen letter goed is, dan zal de moeder wanneer ze haar best doet, zeker nog wel een puntje vinden, dat goed geplaatst is. Zij moet haar waardering uitspreken, want alleen door het positieve kunnen kinderen aangemoedigd worden en van daar uit zich ontwikkelen.

Dit voorbeeld werd gegeven, om aan te tonen, dat we over het algemeen met al te negatieve ogen zien en dat we ons moeten inspannen om iets positiefs te ontdekken, al is het nog zo klein.

Men kan het voorbeeld nog verder uitwerken en de moeder aanraden dat zij als er zelfs geen punt goed zou staan, waardeert, dat het kind tenminste zich inspant om te schrijven.

*Het goede verwachten, maar je zakelijk instellen*

De kracht van goede verwachtingen is, dat we duidelijk het goede aantrekken als we dat verwachten en dat

we daardoor bijdragen tot het welslagen. Het tweede deel van de bovenstaande slagzin, is echter ook belangrijk, omdat we wanneer we daar geen rekening mee houden, ons te snel teleurgesteld voelen, wanneer het verwachte 'goede' niet uitkomt.

Er niet te veel op rekenen en niet zoveel zorgen maken om het resultaat (zoals dat bij de huidige overschatting van sukses gebruikelijk is).

We weten dat we niet op de wereld zijn om altijd sukses te hebben. Vanzelfsprekend kan er wat verkeerd gaan, natuurlijk kan het negatieve soms overwegen. Maar ik denk er niet aan om daardoor het negatieve doel van 'teleurgesteld zijn' bij mij op te roepen.

Ook mislukkingen horen bij het leven. Hoofdzaak is dat ik weet dat ik een volgende keer een goede kans heb, dat mijn verwachting van het goede werkelijk uitkomt.

*De eigen goede daad verbergen en voor de foute uitkomen*

Over het algemeen wordt tegengesteld gehandeld. Wij verheugen ons erover als onze goede daden worden waargenomen, zelfs als we ze niet aan de grote klok hebben gehangen. Maak ik echter mijn goede daden bekend, dan heb ik - zoals dat in de Bijbel staat - 'daarmee mijn loon ontvangen'.

Ik krijg n.l. waardering voor mijn goede gedrag en wordt zodoende onmiddelijk beloond. Ik spaar op die manier in mij niet het 'goede' op, maar geef het direkt weer uit!

Hou ik echter mijn 'goede' daad voor mij dan is dat te vergelijken met het sparen van een tegoed door geld op een bankrekening te storten. Op het moment dat ik mijn goede daad voor mij houd, blijft het goede in mij. Hierdoor wordt ik steeds positiever en meer in staat ook in de toekomst het goede te doen. In het Mattheus-Evangelie wordt over een man gesproken die bidt, vast en aalmoezen geeft, maar zo dat anderen

daarom de opgave van de therapeut om samen met de client te beslissen welke stappen moeten worden genomen om de normen, het doel van de therapie, te bereiken.

Verdere voorbeelden van de 'voorschriften' bij Adler zijn:

*De opvoeding van het kind zou zo moeten zijn, dat gevoelens van minderwaardigheid helemaal niet op kunnen komen. Het kind moet tot een zelfstandig oordeel gebracht worden en onafhankelijk worden gemaakt van de mening van anderen. (Ansbacher)*

*Om gemeenschapsgevoel te kunnen bereiken moet het vermogen om zich met anderen te indentificeren geoefend worden. (Adler)*

*Het is een opgave van de I.P. om de individuele dwaling (in de zin van: van de weg geraakt zijn) proberen te begrijpen. (Adler)*

Zinnen die 'voorschriften' bevatten zijn naar hun uiterlijke vorm dikwijls niet te onderscheiden van zinnen die een beschrijvend karakter hebben. Bijvoorbeeld:

*Een vermindering van het minderwaardigheidsgevoel en bemoediging kunnen helpen bij het streven naar de nuttige zijde van het leven. Het belangrijkste is, het minderwaardigheidsgevoel van de patiënt af te bouwen. (Ansbacher)*

Spreekster hoopt dat haar uiteenzetting er toe bij zal dragen duidelijk te maken welke normen aan de I.P. ten grondslag liggen, wat de I.P. ons leert over de psychische verschijnselen en welke aanwijzingen voor opvoedkunde en therapeutisch handelen daaruit voortvloeien.

Verslag van Mw. Alie Huisman

bewust maak of ik mij overeenkomstig mijn woorden gedraag. Het hoeft waarschijnlijk niet benadrukt te worden hoe belangrijk deze slagzin ook bij de opvoeding van kinderen is.

*Onderscheid tussen daad en dader*

Een kind heeft iets verkeerd gedaan. Gewoonlijk moppert de moeder op zo'n manier dat ze zonder het zelf te willen het kind het gevoel geeft niet alleen 'slecht' te zijn maar ook dat het niet geliefd wordt. De daad en de dader onderscheiden betekent, dat we de slechte daad van een mens kunnen afwijzen zonder echter de mens zelf, mijn medemens, mijn medeschepsel, mijn broeder af te wijzen.

Wat iemand ook doet, hij blijft mijn medemens, mijn medeschepsel, mijn broeder en behoudt zijn waarde als mijn medemens.

De slechte daad afwijzen, maar niet de mens die daar achter staat, de dader, vereist fijngevoeligheid. Pas als we onderscheid tussen de daad en de dader leren maken, kunnen we steeds meer andere mensen liefde tonen, ook wanneer ze vreemd zijn. Daarmee bemoedigen we hen en helpen we elkaar.

Er zijn nog andere overwegingen, waardoor onze houding positief gericht kan worden. Deze overwegingen mogen echter nooit vanuit een gevoel van meerderwaardigheid ontstaan.

Want op het ogenblik dat we ons boven een ander verheffen, kunnen we hem niet helpen.

Wanneer iemand iets verkeerd heeft gedaan moet ik nagaan waarom. Is hij onwetend, of is hij als een kind, of is hij ziek?

Wanneer hij onwetend is, dan mag ik mij daarover toch niet ergeren, maar is het mijn plicht hem te helpen meer kennis te verkrijgen. Is hij als een kind, dus is zijn ontwikkeling nog niet ver genoeg gevorderd, dan hoef ik mij net zo min aan hem te regeren als ik dat bij een kind zou doen. Mijn houding zou begrip moeten uitstralen en bereidheid hem te helpen in zijn ontwikkeling. Ook aan een zieke

die over de gegeven werkelijkheid iets zeggen.

De ene soort betreft eenmalige uitspraken, dat wil zeggen een beschrijving van een concreet afzonderlijk geval, dus zogenaamde 'ideografische' uitspraken. (casuïstiek) De tweede soort betreft -en dat is het doel van iedere theorievorming- uitspraken in de vorm van wetmatigheden betreffende het functioneren van de psyche, vanuit het gezichtspunt van de individualpsychologie, dus zogenaamde nomothetische uitspraken. Nomothetische uitspraken kunnen zowel een wetmatigheid als een waarschijnlijkheid tot uitdrukking brengen. Uitspraken over wetmatigheden vindt men bij Adler zowel om feiten te verklaren als om een prognose van verschijnselen aan te geven. Bijvoorbeeld:

- Bij nerveus aangelegde kinderen komt een gevoel van achtergesteld worden snel op de voorgrond en daarmee samenhangend ontstaat een overgevoeligheid.

Zulke algemeen geldende wetmatigheden staan slechts een macroscopische prognose toe, voor de enkeling zijn, gezien de beslissingsvrijheid en zelfbepaling van de mens, slechts op waarschijnlijkheid berustende microscopische prognosen mogelijk, dat betekent dat de individuele manier, waarop het gevoel van achtergesteld zijn wordt uitgedrukt en ook de reactie daarop slechts met een zekere mate van waarschijnlijkheid zijn te voorspellen. Bijvoorbeeld:

- Zokunnen trots, agressiviteit en obstructie binnensluipen en het gemeenschapsgevoel ondermijnen; bij anderen kunnen contrasterende eigenschappen zoals onderwerping en protest in nauwe samenhang met elkaar optreden. Hun mateloze wensen namelijk trachten ze door onderwerping te bevredigen en wat deze mensen absoluut niet verdragen is kleinering, mislukking, dwang of het moeten wachten, maar vooral het uitblijven van een overwinning; zij schrikken terug voor alles wat voor hen vreemd en nieuw is en weten zich meestal door een alibi aan de eisen van de gemeenschap te onttrekken. Weer anderen geven

zouden willen zijn, zou het waarschijnlijk niet meer mogelijk zijn om nog beslissingen te nemen en te handelen. We zouden dan van alles alle kanten bezien en gaan afwegen wat nóg belangrijker of nóg beter zou zijn. Een persoonlijke beoordeling van het gegeven is dus noodzakelijk, wat echter niet zo ver moet gaan dat we té onzakelijk worden.

Subjektiviteit en zakelijkheid zijn goed met elkaar te verenigen. Waar het op aan komt is dat we niet tegen de common-cense, niet tegen de logika van de menselijke samenleving handelen.

Zoals we al vaker hebben uitgelegd, hechten we meestal te veel waarde aan feiten, wat faktofilie wordt genoemd. Belangrijker dan de feiten is de mening die we erover vormen en de manier waarop wij ze verwerken. De mens kan altijd ook anders en behoeft zich noch door feiten noch door oorzaken te laten bestemmen. Het is in vakkringen b.v. bekend dat knappe meisjes en vrouwen voor behandeling komen omdat ze in hun uiterlijk diep ontmoedigd zijn. Ofschoon ze uitgesproken knap zijn, zijn ze daar zelf niet van overtuigd. Men zou danken dat een blik in de spiegel of een opmerking van iemand voldoende zou moeten zijn om hen daarvan te overtuigen. Het feit: *de eigen schoonheid* is echter niets in vergelijking met *de persoonlijke mening* die b.v. vsnuit concurrentie met een zusje ontstaan kan zijn. Deze zus was als kind en ook nu nog lang niet zo knap las de patiënt. Maar door charme wist ze de omgeving voor zich te winnen. Ze won alle harten, zodat de patiënt tot de conclusie kwam dat haar zusje knap is en zichzelf maar een lelijk eendje.

Het omgekeerde komt ook voor: In Athene bijv. bestaat bij de opvoeding van meisjes het volgende principe: Er bestaan geen lelijke vrouwen. Dat kan zover gaan dat meisjes die uiterlijk onogelijk en onaantrekkelijk zijn ervan overtuigd zijn dat ze mannen aantrekken. Daadwerkelijk trekken ze dan ook mannen aan, omdat ze in hun eigen uiterlijk geloven. Dit is overigens het bekende verschil tussen schoon-



## Besluitvorming

Aan iedere theorievorming en secundair ook aan iedere keuze voor een theorie liggen normen en waarden en besluitvormingsprocessen overeenkomstig deze normen en waarden ten grondslag.

Dergelijke besluitvormingsprocessen zij voor de praktijk bijzonder relevant, hoewel men juist in de praktijk weinig nadenkt over de normen die aan de besluitvorming ten grondslag liggen en men ze zelfs meestal zonder er over na te denken, als algemeen geldend richtsnoer voor het handelen, aanneemt. Dat betekent dat we bij het toepassen van wetenschappelijke kennis, zoals dat bijvoorbeeld bij het psycho-therapeutisch handelen het geval is, steeds min of meer expliciet door bepaalde waarden en normen geleid worden.

Zo is er bijvoorbeeld een opvatting over de zin en het doel van de therapie of op principiëler niveau gaat men uit, van een bepaald mensbeeld, van een bepaalde grondhouding bijvoorbeeld ten opzichte van het leven en de medemens.

### Het normatieve aspect

Zoals reeds aangeduid, verstaan we onder het normatieve aspect de normen, die aan een wetenschappelijk systeem ten grondslag liggen. Deze normen kunnen uiteindelijk niet proefondervindelijk worden bewezen, maar zijn het resultaat van een besluitvormingsproces. Normatieve uitspraken leggen een verband tussen een 'waardedragers' (subject) en een 'waardegezegde' ( b.v.: de mens is van nature goed..) Zulke waardedragers zijn in de I.P. bijvoorbeeld de mens, de gemeenschap en het gemeenschapsgevoel. Hierover wordt direct of indirect een waarde-oordeel uitgesproken. Zo blijkt Adlers positieve optimistische mensbeeld uit uitspraken als:

betekenen had.

Wanneer A zou ophouden zich met B te vergelijken dan zou hij zich van het materialisme en de geldingsdrang van het wedijveren met B losmaken en innerlijke waarden ontwikkelen. Dit moet men echter niet voelen als 'zure druiven'. We moeten ons duidelijk maken dat ieder mens absoluut uniek en eenmalig is, zoals jij bent is er maar één, zo een heeft er in het verleden nooit bestaan en zal ook in de toekomst niet bestaan. :De mens is een rijke mijn vol edelstenen. Het is de opgave van ieder mens om deze edelstenen te voorschijn te brengen. Wanneer hij zich echter met anderen vergelijkt, dan kunnen deze edelstenen niet aan het licht komen, want men richt zich naar anderen en maakt zich daarmee afhankelijk en onvrij.

Niet twisten (ook niet met zichzelf) noch  
toegeven (ook niet aan zichzelf) maar  
begrijpen en willen helpen

Twisten is net zo onverstandig als toegeven, want met het ene kwetst men de waarde van de ander en het andere kwetst de eigenwaarde. Met strijd kan men niets bereiken omdat strijd altijd weer een nieuwe strijd uitlokt. Diegene, die om wille van de lieve vrede, toegeeft kropt zijn gevoelens op zodat het op een gegeven moment toch tot een uitbarsting komt. Dat geldt ook voor de omgang met zich zelf. Wij houden het niet voor juist als men zijn gevoelens te veel onder controle wil houden of te beheersen. Men vecht dan met zichzelf en brengt het toch niet voor elkaar. Evenzo achten we het onjuist om aan zijn gevoelens toe te geven. Wanneer we onze gevoelens de vrije loop laten, is het waarschijnlijk dat we de waarde en het respect van anderen kwetsen. Waar het op aankomt is te trachten zowel de ander als onszelf te willen begrijpen. Een goed middel

MENSENKENNIS, OPVOEDING, PERSOONLIJKE GROEI  
is bestemd voor iedereen die belangstelling heeft voor de leer en de toepassing van de INDIVIDUALPSYCHOLOGIE van ALFRED ADLER e.a. Het blad wordt toegezonden aan de leden van de Nederlandse Werkgemeenschap voor I.P. en aan iedereen die d.m.v. een jaarlijkse bijdrage van minimaal f 25,- het werk van de Stichting voor toepassing van de I.P. mogelijk maken. (Postgiro 3101100 t.n.v. STIP-Vlaardingen m.v.v. bijdrage 1983)

-----  
Losse nummers f 5,- incl.porto

## AKTIVITEITENKAART

De 'voordeelkaart' is bedoeld om het voor onze 'begunstigers' extra aantrekkelijk te maken om deel te nemen aan onze activiteiten. Als u deze kaart toont dan zullen aan u alleen de directe kosten van het evenement in rekening worden gebracht. Niet-begunstigers zullen boven dit bedrag een TOESLAG moeten betalen voor de gemaakte voorbereidingskosten. (Begunstigers betalen daar immers d.m.v. hun bijdrage aan mee.)

De kaart is alleen geldig, indien de bijdrage voor 1983 betaald is, de leden van de NWIP, die hun lidmaatschap hebben betaald kunnen eveneens gebruik maken van deze kaart.

# voordeelkaart

# 1983/84

tweede halfjaar 1983  
eerste halfjaar 1984

Deze kaart geeft u recht op reductie van de prijs - en voorrang bij de aanmelding - van door de S.T.I.P. georganiseerde activiteiten in het tweede halfjaar van 1983 en het voorjaar van 1984, zoals lezingen, studiedagen en werkweekeinden.

Deze kaart is alleen geldig indien de bijdrage voor 1983 is betaald.



AKTIVITEITENKAART

## REDAKTIE

Redactie: namens de NWIP mw. A.Huisman en mw. L.C.M. Richard-Stuurman en namens de STIP Adrie v.d. Horst en Hans Maussen.

Redactieadressen:

S.T.I.P.: Vredenburgstraat 47, 6931 EC WESTERVOORT  
*Adrie van der Horst tel 08303-2984*

N.W.I.P. Liendenhof 218, 1108 HN AMSTERDAM  
*Mw. A. Huisman*

Lay-out, samenstelling, administratie en productie: *Adrie v.d. Horst*

ADRESWIJZIGINGEN A.U.B. zenden aan S.T.I.P., Postbus 16  
6930 AA WESTERVOORT

Dit blad is een uitgave van de Nederlandse Werkgemeenschap voor Individualpsychologie (NWIP) en de Stichting voor Toepassing van de Individualpsychologie (STIP). De NWIP en de STIP zijn twee aparte onafhankelijke organisaties die beiden de Individualpsychologie in Nederland vertegenwoordigen. Ook in verscheidene andere landen bestaan soortgelijke organisaties die worden overkoepeld door de International Association of Individual Psychology

## ADRESSEN

Sekretariaat S.T.I.P. Lemsterlandhoeve 12, 3137 GM VLAARDINGEN  
*Wil Haak, telefoon 010-741487*

Sekretariaat N.W.I.P. Raphaëlstraat 18', 1077 PT AMSTERDAM  
*Mw. B.J.M. Strobosch-van Duljine, telefoon 020-794363*

Boekenverkoop STIP, Sternstraat 16, 3582 TC UTRECHT  
*Marian Leben, telefoon 030-514103*

NWIP 

Nederlandse Werkgemeenschap voor Individualpsychologie N.W.I.P.

### Doelstelling:

- Bestudering en ontwikkeling van de Individualpsychologie van Alfred Adler.
- Bestudering van grensgebieden en verwante stromingen.
- Bewondering van de toepassing van de I.P. in al die situaties waarbij menselijke relaties een rol spelen, zoals in opvoeding, zelfontplooiing partnerschap, psychotherapie, hulpverlening, leiderschap en allerlei vormen van samenwerking.

STIP 

Stichting voor toepassing van de Individualpsychologie S.T.I.P.

### Doelstelling:

- Bekendmaking en verspreiding van de principes van de Individualpsychologie van Alfred Adler.
- Bewondering van de toepassing van deze principes in opvoeding, zelfopvoeding, onderwijs en bedrijfsleven.
- Hulp bieden bij de praktische toepassing van de Individualpsychologie.